

Szerkesztőségi iroda:

Főiac, Osulak-fele ház,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó hivatal:

Pollák Mór könyvnyomdája,
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdászati lap.

A háromszéki „Házilpar-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkényes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap hetek
kint kétszer:
csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési feltételek:
Helyben házhöz kordva, vagy
vidékre postán küldve

Égész évre . . . 6 ft — kr.
Fél évre . . . 3 ft — kr.
Negyedévre . . . 1 ft 50 kr.

Hirdetmények díja:
3 hasábsos petit-sorért, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitólér sora 15 kr.

A pénzügyi bizottság munkálata.

A pénzügyi bizottság bevégezte az 1879. évre szóló költségvetés tárgyalását. Ha a bizottsági megállapodások össze lesznek állítva s a budget véglegesen szerkesztve lesz, a pénzügyi munkálatok teljesen be lesznek fejezve.

A pénzügyi bizottságok tevékenységének köre jóval korlátoltabb, mint ezelőtt. Ma már a pénzügyi demobilizáció korszakát éljük; most már a kormány is idegenkedik mindazon eszmék iránt, melyek egyuttal pénzt jelentenek; minden kiadásaink, melyek az adminisztrációhoz vagy beruházásainkhoz szükségesek, alul maradtak még a minimumon is. E szerint itt a pénzügyi bizottságnak alig van teendője.

Hanem van ezen kívül a pénzügyi bizottságnak egy igen fontos teendője; megvizsgálja ugyanis az évek során megállapodásra jutott költségvetés részleteit, örökös szigorú pontossággal a felett, hogy a beladminisztrációnk rendelkezésére megmaradó összegek vajjon kellő időben és kellő célra fordítottak-e?

Hogy megfelelt-e a bizottság ezen kíváncsnak, úgy hisszük, leginkább ki fog tűnni, ha számokkal ilusztráljuk. A bizottság a rendes bevételek előirányzatában hathatós rektifikációkat eszközölt. Mert ámbár egy bevételi tétel, t. i. az állami és vasutak jövedelme 240 ezer forinttal fel van emelve, a többi ágaknál a jelentőséssel állunk szemben, hogy a rendes bevételek előirányzatában összesen 1 millió 400 000 frttal esett a költségvetés summája. A legnagyobb leszállításokat a földadónál tapasztaljuk, ott 425 000 frttal esett a mérleg, a jogilletményeknél 420 000, az állami jóságoknál 488 000, az állami erdőknél 129 000 és az ingó államvagyonnál 100 000 ft mutatkozik.

Egyes bizottsági tagok, különösen az egyesült ellenzék részéről igen szorgalmasan sürgették a különböző bevételi ágaknál a nagyobb törléseket. Az előterjesztett törlések egész egésze sem érdemelte meg azonban azt a lármát melyet a biz. tagok igen ártatlan biz. beszédeikből a pártlapok üttöttek. Ugy látszik, szándékos célzattal igyekeztek a bevételeket keletlenül alább szállítani, csupán azért, hogy ez által a költségvetési hiány aránya hirtelen nagyobbodjék. Hogy mennyi érdeme, minő része van ebben a hazafiságnak, azt még csak gondolni sem tudjuk; annyi azonban tény, hogy a mai viszonyok között nem igen emelnék az ország érdekeit a bevételek olyanemű alábbszállításai. A pénzügyminiszter, igen természetesen, ellene mondott az ily szándéku leszállításoknak s a bizottság eltálatla az arany középutat a tulajtott és igen óvatos előirányzás közt.

Az előirányzat alapja e szerint határozatlan lesz ezután is, valamint ingatag volt minden időben. Nálunk, hol a jövedelem alapja feltételezve van az időjárásról, feltételezve van a politikai pártárványlatok tendenciájáról, határozott költségelőirányzati alapról szó sem lehet. Nálunk az ellenzék csupán pártja érdekeit tartja szem előtt, nem pedig az országot. Ha a párt érdekeinek használ valami, elfogadják, ha pedig ártani lehet ve'e a kormány hitelének, akkor a haza kárára is oppositio — és oppositio mind halálig.

Egyelőre beérjük annyival, hogy konstaltuk azt a végeredményt, hogy a költségvetés államadóssági és vasuti kamatbiztosítási címek kivételével a költségvetés többi részeiben a bizottság összesen 1 518 585 frttal gyengítette a mérleget s tehát emelte a kormány által előirányzott deficitet.

II.

Konstantinápolyban ismét javában uralkodik a palotármány s míg Európa türelmetlenül várja, hogy a török kormány végre komolyan hozzátölgjön zillát viszonyai rendezéséhez, a porta körében csak a régi személyes versengések folynak. Mult csütörtökön, mint a „Pol. Corr.” jelenti, a szultánt ismét meglepte régi betegségének egy heves roham s alkalmat erre az adott, hogy ismét „összeesküvést” rendeztek a szultán megrémítésére. A palota közelében több lövés hallatszott s a rémülőző Abdul Hamid ezt a palota megrohanásának jeladásul vette. Azt is beszélték neki, hogy a kert őreinek fegyverek tállattak, melyek teljesen különbözök a palota őreinek fegyvereitől, tehát kétségkívül összeesküvéstől kerültek oda. Senki sem kételkedik, hogy a legujabb összeesküvés ismét a Said basa találmánya, ki szükségesnek látta újból megjesztetni a szultánt, hogy annál könnyebben uralkodhassék rajta. Célját — legalább részben — el is érte; Savfet basa rendőrfőnök, mivel semmit sem tudott ez összeesküvésről, elmozdított s helyére Hafiz basa, Said hű embere nevezetett ki. Said továbbá belekeverte a gyanuba Server basát is, kit veszelés ellenségének tart s kit állítólag e gyanu alapján kíván eltávolítani Konstantinápolyból, Eszad bey helyett nagykövetté nevezetve őt ki — Bécsben.

Bécsben, hir szerint, nem nagyon kellemesen hatott annak hire, hogy a porta Server basát akarja oda küldeni s a „Köln. Ztg.”-nak ez ügyben jelentik: „Az osztrák-magyar külügyi hivatal s ne vezetésen Andrássy gr. nem nagyon örült a porta azon javaslatán, hogy Server basa, a san stefanoi szerződés egyik aláírója, foglalja el a bécsi nagyköveti állomást, Andrássy gróf tudvalevőleg legsajátabb művének tekint, hogy Ignatieff e munkája a berlini kongresszuson megsemmisített; még nem nyilatkozott ugyan véglegesen, hogy nem kívánja Server basa kinevezését, de hiteles forrásból jelentik, hogy ilyféle értesítés már legközelebb történni fog s föl nem tehető, hogy a török kormány azt ne vegye figyelembe.”

As orosz-török végleges békészerződés megkötés elő gőrdült akadályok még mindig nincsenek elhárítva, a mi annál sajtáságosabb, mert félhivatalos közlemények folyton ismételtetik, hogy csak „másodrendű” kérdések körül uralkodnak differenciák. — Az eddig már végleg megállapított pontozatok — mint Konstantinápolyból jelentik, a következők:

1) A hadi kárpótítás papírurbelekben, meghatározott árfolyam szerint fizetendő, úgy hogy tényleg 300 000 (?) rubellel kevesebb, mint eredetileg volt s összesen százhetven millió ezüst rubelből áll.

2) Az Oroszországban volt török hadifoglyok eltartásáért járó kárpótítás a berlini szerződés aláírása napjáig számított s nem a tényleges hazabocsátásig. A török meghatalmazottak ugyanis azt adták elő, hogy Oroszország maga az oka, ha a török foglyok tovább maradtak orosz területen, — mert az orosz kormány szándékosan tartotta vissza a foglyokat, hogy eként nyomást gyakoroljon a portára.

3) Oroszország lemond arról, hogy Törökország kötelezettséget vállaljon a berlini szerződés végrehajtása iránt; de e helyett a porta köteles a következő nyilatkozatot aláírni: „A san-stephanoi szerződés megsemmisített pontjait a berlini szerződés helyettesíti.”

4) Thrácia kiürítése az orosz csapatok által a jelen szerződés aláírásától számított hat hét alatt kezdendő meg.

Londonban az angol-afgán háboru befejezését már közel állónak hiszik; indiai hírek szerint Sir Ali utban van visszafelé Kabulba, hogy itt a békét megkösse, még mielőtt az angol csapatok elfoglalják fővárosát. — Northcote kincstári kancellár egy levelében, mely egy Devonportban rendezett lakomáról való elmaradását menti ki, szintén megnyugtató nyilatkozatokat tesz s levele végén így szól: „Az uralkodó aggodalmak közepette azt hiszeni, hogy több ok van a reményre, mint csüggedésre s én bizalommal tekintek a jelen év lefolyása elé.” Azt azonban az angol miniszter ur nem érintette, vajjon e bizalma szorosan vett angol viszonyon kívül kiterjed-e másra s nevezetesen a keleti ügyekre is?

A francia kormány igyekszik megfelelni programjában tett ígéretyeinek. A közoktatási miniszter előterjesztette a népoktatási törvényt, — mely szigorra nézve a legszélsőbb határig megy. A hivatalnoki karban is megkezdődtek az elmozdítások és áthelyezések s a pénzügyigazgatás és államügyészségek körében a monarchisták helyeit sürűen foglalják el a republikánusok. A radikális frakciók mindazáltal folytatják támadásaikat Dufaure kormánya, sőt már Gambetta ellen is, mint a ki magatartása által lehetővé tette a jelen miniszterium megmaradását.

Sepsi-Szentgyörgy város a közművelődés terén.

Sepsi Szentgyörgy, 1879. január 30. án.

Tisztelt szerkesztő ur!

Mint városunk egyik igénytelen polgára, a nélkül, hogy valakit megbántani akarnék, egy pár szót kockáztatok e város életéről a fentebbi címben foglalt közművelődést illetőleg.

Ismerem e városnak multját, a mennyire korom és emlékező tehetségem engedi; ismerem e városnak előhaladását a közmultban és jelenben: épen ezért nem lesz talán egészen indokolatlan, ha pár szóban a közművelődéshez való viszonyáról én írok egyetmást.

E városnak annyi számos tanintézetei, olyan sok intelligens férfiai vannak, hogy ez a közművelődésnek erős bástyája lehetne s az egész vidékre nézve mintegy irányadó szerepet vihetne e város, csak akarati kellene hozzá.

Lehet, hogy az akarati megvan, — és mégis hiányzik valami, a mi fenn tudná tartani az érdekeltséget, folytonos tevékenységbe, mozgásba hozná a szellemi öröket a város vidéke társadalmi életének fejlesztésére.

Nem tudom én ezt a „valamit” valódi néven megnevezni. Nem könnyő ez, mert hiszen mindnyájan halljuk uton útfélen emlegetni: „beh jó volna egy hangverseny rendeznünk!” „beh rég nem volt színházunk!” stb. A közvélemény általában meglehetősen kellemesen van hangolva minden a közművelődés felé irányult törekvések iránt, — és mégis azt kell tapasztalunk, hogy társadalmi életünk pang. E városnak mintha fiatalsága nem is volna, alig-alig jelent magát elvéve egy-egy bájjalkalmával, akkor is elszórtan s az ifjú lelkesedést annyira jellemző minden nemesebb tűz nélkül.

Hova lett a mai ifjuság?

Ha visszagondolok régi napjaimra, mi másképp volt akkor minden Mennyire más szerep jutott nekünk a külső életben! Hát a mostani ifjuság a művelődés magasztalt századában nem találna meg a maga helyét, melyet betölteni hivatva van?

Ilyen s ezekhez hasonló kérdések merűlnek fel lelkemben, ha rá gondolok városi életünk unalmas falusi napjaira. — De ugyanakkor mintegy elégtételül a talán keményen vádolt ifjuságnak — eszembe jut a csak nem régi időkben fennállott és oly szép kezdetnek indult műkedvelő társulat. Hisz az ifjuság megindult a nemes irányban s miköz a legszebb reményeket kötöttük hozzá: akkor aludt el, hihetőleg örökre.

Ezen műkedvelő társulat városunk tanító és kereskedő ifjuságából alakult nem régebben. A kezdet nehézségin ifjú hévvel, hangszorgalommal átestek s hogy többet ne említek, például oly darabokat hozott színre azon rövid idő alatt is, melyek a műértők bírálatát fényesen kiállották. Aztán hoszáfgott e társulat belügyei rendezéséhez. A most „diszteremmé” metamorphált városi nagyterem feléállítását és a társulat kezdete meg. Jövedelméből díszes csillárokat, függönyöket vásárolt s ha tovább fennállhatott volna, mindenesetre bevégezte volna saját költségén a díszítés munkáját is. A társulat azonban, a mint említém, lehajtá fejét örök álomra s vele együtt szunynadni kezdett

minden nemes ügy, mely a közművelődés terén városunk közönségének szellemi tápot nyújthatott volna.

Azóta még színészek sem jöttek hozzánk. A kik vállalkozni akartak városunk ilyen nemű szórakoztatására, azok el lettek utasítva, mert az egyetem, hova a közművelődés papjai beférhettek volna, „diszszalonná” alakult át, egybeült pedig színészeknek való hely sincs.

Közelebb itt járt Nyéki szinigazgató Brassóból s előadta illetékes helyen, hogy a szini kongresszus által csoportosított járásközött a 24-iknek éppen a sepsi-szentgyörgyi járás volt felvéve Sepsiszentgyörgy város központtal. Fenn tehát úgy gondolkoztak, hogy városunkban, a művelt közönség Szentgyörgyön, legalkalmasabb hely lesz a vidéki színeszt központjának. Nem tudom ugyan, minő válasszal tért meg Nyéki ur, de félek, hogy ebből a dologból sem lesz semmi, mert nincs hely, a hova a színeszt beférhetne városunkban.

Hogy ránk nézve nem valami nagy dicsőség, ha városunkat kitörlik a központi városok sorából, hogy legkevésbé sem hizelek S. Sztgyörgy értelmiségének s a művészet iránti fogékonyságáról meg nem érdemelt bizonyítékot szolgáltat az ország előtt: azt bizony könnyű belátni.

En nem is hiszem, hogy ezt fontolóra ne vegyék az én polgártársaim. Hiszem, hogy az előjáróság, mely általában életképességének s a közügyek iránti előszerezetének annyi tanujelét adta már, módot fog találni arra nézve, hogy városunkból a színeszt örökre számúzza ne legyen.

Ezen jó reményeségem kifejezése mellett a t. szerkesztő ur engedelmével vissza fogok én még térni a fentebb vázolt közéleti pangásra is. El fogom mondani nézetemet egy város intelligens férfiai hivatásáról, megmosdatom egy kissé azokat, a kik miatt a műkedvelő társulatnak el kellett aludnia s általában elmondom én az okát annak is: miért nem lehet nálunk társas életlő magasabb értelemben szó.

S.

A pestis.

A pestis dolgában írja az „Egyetértés” konstantinápolyi levelezője, — hogy a török kormány nagy pénzszorultsága mellett is erőlyes egészségügyi intézkedéseket tesz, hogy a behurcolást megakadályozza.

Legközelebb híre terjedt, hogy már Salonikiban szedné áldozatait. A kormány rögtön jelentést kért s egyuttal orvost küldött a helyszínre, a ki az ottani orvosokkal egyetemben konstata, hogy abszolte semmi nyoma nincs ott a vésznek. A közönségre kedvezőleg hatott e tudósítás, miután a félelem, hogy Salonikiban kitört a vész, nyugtalanítólag hatott a kedélyekre. E nyugtalanság anynyiban előnyös, hogy a kormány gyors rendszabályok fogantatására ösztönzi. — Nem is tudják megérteni még Törökországban sem a könnyelműséget, melylyel az osztrák-magyar monarchia döntő körei fogják fel a bajt, a melyet soha sem lehet eléggé kicsinyelni. A török kormány ugyanis az erre vállalkozó orvosok közül már küldött ki a pestis tanulmányozására s pontos jelentéstételre. Ezzel kapcsolatosan életbe lépett főleg a hajóközlekedést érintő szabályokat.

De leginkább tartanak a szakkörök attól, — hogy Románian és Bulgárián át csempészik be a veszedelmes kórt. Az orosz kormány t. i. minden tekintet nélkül küldözget egyes csapatokat az elfoglalt területekre egyenesen Oroszország belsejéből. S a milyen gonosz az orosz hatalom, kitelik tőle, hogy készakarva terjeszti el másutt is, hogy élvezhesse a kárhoz a kározmot.

Talán nem kell nekem innen önök kormányának figyelmét felhívni, hogy Románia nincs ám oly messze Erdélytől, az orosz átvonulásokból eredő veszedelem könnyen átszaphat Magyarországra is. — Jó lenne, ha gondoskodásuk tárgyát e vonal is képezné.

Hogy mennyire komolyan fogják fel még a portánál is a bajnak esélyeit, mutatja, hogy napok óta ezzel foglalkozik nemcsak a közönség, hanem a kormány és szultán is. Mind több és több örendszabályt léptetnek életbe, hogy az ügyis eléggé megvett török birodalom sanyaruságaihoz a pusztító dögvész ne járuljon. Az intézkedések egyik legfőbbje, hogy a városban kívül barakokat építenek, a melyek egy része vesztgázai célokra fog szolgálni, más része pedig a gyanus betegek elhelyezésére.

Általában, a mint ezekből látszik — a török kormány szokatlanul éber és buzgó s mindent elkövet, hogy a párhuzam közte és az orosz kormány között javára váljék.

*

Berlin, január 28. A birodalmi gyűlés február 12-ére hivatott össze. A pestis elleni örendszabályok céljából kiküldött bizottság a kormánynak egy Muszkaországba küldendő biztos elküldését és a Muszkaországból árucikk behozatalára nézve

a bécsibizottság által elfogadott rendszabályok a cs kalmazását javaslandja. A „National-Zeitung” szerint Finkelnburg titkos tanácsos a bizottsággal közli, hogy a járvány eredeti helye hivatalos adatok szerint nincs konstata, valamint kiterjedése sem, — és hogy a járványos helyiségek elzárólása kétszeres biztossági kordon által történt meg.

München, január 28. Pettenkoffer tanár tegnap a kormány megbízásából Berlinbe utazott, — hogy a pestis elleni rendszabályok életbe léptetéséről tanácskozzék.

Berlin, január 28. A tegnap hozott bizottsági határozatok folytán a szövetségi tanács ülést tartott, melyben minden Muszkaországból érkező árucikkra nézve a behozatali tilalom a bécsi konferecia értelmében elhatároztatik. A tanácskozáskor általán véve egészen a bécsi határozatokhoz csatlakoznak. A személyforgalmat illető rendszabályokra nézve csak holnap fognak határozatok hozatni. Egy katonai kordon mozgósítása még eddig nem jött szóba. Az eddigi hírek szerint a járvány mind-eggy csak az asztracháni kormányzóságra szorítkozik. A tovább való terjedésről szóló jelentések nincsenek megerősítve, jelesül ismételt kérdézőködésekre a csernigowi kormányzóságban fellépett pestisre nézve még nem jött hivatalos megerősítés. A válaszkor mingedig tagadólág hangzottak.

A képviselőházról.

A Franciaországgal kötött egyezmények tárgyalása volt a képviselőház január 28-ikán tartott ülésének napirendjén. Baross Gábor előadó indítványára e szerződésnek együttesen vétettek általános tárgyalás alá. Bakay Nándor rövid beszédében — melyet a szerződés elfogadásának kijelentésével végezt, ismételtlen fölémlítette azon szomorú tény, hogy ezen egyezményekben Magyarország megint alárendelt szerepre van kárhoztatva. Simonyi Ernő az előadó beszédre tett megjegyzéseket s felhívta Franciaország nemzetgazdasági politikájára azok figyelmét, kik a vám- és kereskedelmi ügyekben Magyarország örökségét egy tál lencsésért odaadták. Kemény Gábor tartott még egy rövid beszédet, mely után a szerződésekről szóló két törvényjavaslat úgy általánosságban, mint részletekben az egész ház által elfogadtatt.

A pénzügyi bizottság ülése.

A képviselőház pénzügyi bizottság jan. 28-án délelőtt az országos ülés után összeülvén, Wahrmann Mór mint előadó felolvasta a kereskedelmi minisztérium költségvetéséről szóló bizottsági jelentést, mely hitelesített.

A kataszteri munkálatokra 27-én előirányzott a bizottság a pénzügyminisztérium költségvetésében 2 millió forintot, magáról a munkálatról, annak késedelmezéséről és nem helyes irányáról a 28-iki ülésben hosszabb tárgyalás folyt, melyben Szonthag Pál ismételtlen hangsúlyozza annak szükségesség voltát, hogy a közönség neccsak a pénzügyi bizottság jelentéseivel, hanem más uton is a lehető legnagyobb nyilvánossággal megnyugtattassék az iránt, hogy a kataszteri munkálatok adóemelés nem céloznak. Lukács Béla eléggé tartja, ha a jelen kormány kijelenti, hogy nem szándékozik az adót emelni, — de a jövő kormány kezét nem tartja megkötöthetnek. André, miniszteri tanácsos a kataszteri munkálatokra vonatkozó munkálatokat terjesztvén elő, — előadja, hogy a tiszta jövedelem többlet, melyet a kiigazítások előtűntetnek, 9 millió frt, ennek megfelelő 2 $\frac{1}{2}$ millió forint adó.

Ezután felvették az államadosságok; rendes kiadás: 91.925,000 frt, ebből esik a quótára 30 $\frac{1}{2}$ millió; földterhmentési és örököltség 16 $\frac{1}{2}$ millió szőlődezmaváltság 2 millió; rendes bevétel 3 millió 130.370 frt.

Szapáry gróf miniszter mindenek előtt jelenti, hogy az aranyban fizetendő kamatoknál a költségvetés készítésénél 16 $\frac{1}{2}$ vettett fel; január elsején azonban az agió 17 $\frac{1}{2}$ -ra emelkedett fel, ezt tehát az illető tételnek hozzá adadni kért. Wahrmann Mór 18 $\frac{1}{2}$ -ot indítványoz, — a bizottság azonban a pénzügyminiszter indítványát fogadja el.

A kincstári utalványok visszaváltására fordítandó 80 millió aranyáradek és 76 $\frac{1}{2}$ millió kölcsönnél szintén módosítást indítványoz a miniszter, a mennyiben a kincstári utalványok még be nem válthatók s így e címen több adósság marad. A többlet mennyisége fölött rövid vita támadt, a bizottság 9 milliónak megfelelő kamattal többlet vesz fel az előirányzatba.

A szőlődezmaváltság bevételeiből Lukács B. 268 000 frtot töröltetni kíván. A bizottság a miniszter közvetít indítványához képest az 1.034.200 forintra előirányzott bevételt 1.800.000 forintra szállítja le.

Az 1878-ik évi hiányok és az okkupacionális költségek fedezésére köteendő kölcsönt az előirányzott 1.800.000 forint helyett 2 millió forintra emelik föl.

Vasuti kamatbiztosítási előlegek címén előirányoztatott 10.800.000 frt. Szapáry gróf miniszter indítványára az 1878. évi részletes adatok alapján ez összegből 600.000 frt töröltetett.

Ezzel a bizottság az egész 1879. évi költségvetés részletes tárgyalását befejezte. — Hátra van még a mérleg összeállítása az egyes megállapított tételek szerint és az általános jelentés tárgyalása és megállapítása. Ezen célból, valamint az új köl-

cs ödtörvényjavaslat tárgyalása céljából a legközelebbi ülés csütörtök d. e. 10 órára tűzött ki.

A székellyföldi kisüstök tárgyalása.

— Január 29. —

Következett Tibád Antal képviselő s társai által a székellyföldi kisüstök tárgyában beadott indítványnak indokolás végett felvétele.

Tibád Antal hosszabb beszédében támpontokat keres a törvényben és indítványának támogatására, s kifejti, hogy a székellyföldi alkotott 1868. évi XVI. törvényeikk 12. §-a második bekezdésében, a Székellyföld s némely vidékeire nézve a tényleges viszonyoknak megfelelőleg biztosított azon jogosítvány gyakorlása is, hogy az illetők évi 2 fitnyi fogyasztási adóátalány előleges lefizetése mellett egy ausztriai akónál nem nagyobb kis üstökkel lisztatalmu anyagokból is főzhessek pálinkát; a volt pénzügyminiszternek azonban az 1878. évi XXIV. t. c. 112. §-ára való hivatkozással a közelebbi augusztus hó második felében kiadott és szeptember első napjaiban foganatba vett rendelethez ezt megszüntette. Tekintettel arra, hogy a fennebb érintett kedvezmény elvétele folytán a Székellyföld lakói nagyobb részénél a sokoldalú honpolgári köteleességek teljesítésének egyik lényeges feltétele esnek el, a nélkül, hogy ebből az Államra bármely irányban is haszon hárulna: ismételve indítványozza társai részéről is: Utasítsassék a pénzügyminiszter, hogy az 1878. évi XXIV. t. c. 112. §-ának — vonatkozásával az 1868. évi XVI. t. c. 12. §-a második bekezdésére — nitéles magyarázata tekintetéből a legrövidebb idő alatt törvényjavaslatot terjesszen a képviselő ház elé: ha pedig ennek eszközlése akadályokba ütköznék, más alkalmas módon hasson oka, hogy a kérdés, a székellyföldi concret viszonyoknak megfelelő megoldást mentől előbb megnyerje.

Szapáry Gyula gr. pénzügyminiszter: Résszemről a kérdést szintén rendkívül fontosnak tartom, mert jó megoldásról egy egész vidék felvirágzása függ, de mert éppen rendkívül fontosnak tartom, nem szeretném, ha oly határozat hozatnék, mely a kérdés helyes megoldását magnehezítené. Hogy azonban mégis alkalmas nyújtsak arra, hogy a kérdés minden oldalról felderíttessék, s hogy különben alkalmas nyújtsak érveik teljes kifejthetésére azoknak, kik azt hiszik, hogy a kérdés a törvény korlátain belül — mert a t. c. módosítása által megoldható szándékom egy szaktanácskozmányt hívni össze, melybe kérem a t. házat, ne méltóztassék e kérdésnek napirendre való kitűzése iránt előre határozni. Méltóztassék azért a kérdésnek indítvány szerinti megoldását elhalasztani. (Felnyelés.)

Tibád Antal belenyugozik az indítvány tárgyalásának elhalasztásába.

Elnök felteszi a kérdést: kívánja-e a ház az indítvány tárgyalását.

A ház kívánja, de később akarja napirendre tűzteni.

Törvényhatósági szabályrendelet

az 1877 évi XX. törvényeikk IX-ik fejezet §§-ai alapján létesítendő összeített gyámpénztár kezeléséről. (Folytatás.)

38. §. A kamatok kellő időben befizetésének ellenőrzése végett az összeített gyámpénztár a magán kötelezvényekről a kamatlejárati határidőkre tekintettel II/a számú minta szerinti jegyzéket vezet.

Ezen jegyzék alapján minden december és június hó végével a követelési tökéonyvnyból a legközelebbi hó elsőjén lejáró kamatok ki kell tudni és nyilvántartani.

A minden év októberhava első napján visszafizetendő tökétorlesztési részletekről a II/b számú minta szerinti nyilvántartás vezetendő.

A teljesben kifizetett kamatok és töké ezen jegyzékben esetről esetre kereszthuzandók.

39. §. Az adós által kölcsönvett tökének a törlesztési idő lejárta előtti teljes lefizetése az árvaszké előleges engedélye folytán elfogadandó, ha a felmondás a július 1-én teljesítendő kamat lefizetés alkalmával történik és ha a töké azon év októberhava első napján pontosan befizetett; ellenkező esetben még a legközelebbi január 1-én esedékes félvéri kamat is lefizetendő, önként értetődén, hogy július és október közti időszakban is elfogadtatik a töké teljes befizetése, ha azon év kamat decemberhó végegi ki van fizetve.

Az ily töké nyilvántartása a 12/a számú minta szerint árvaszkéi elnök által vezetetik.

Minden tökétorlesztés a kötelezvényre följegyzendő és adatolandó azon esetben, ha adós a törlesztésnek a kötelezvényre följegyzését határozotlan kívánja és ha arra a szabályszerű nyugta bélyegét átadja.

40. §. A kamat vagy tökétorlesztési részlet pontosan nem fizet adóstól az egész még nem törlesztett töké a hátrálékból levő és fizetési járó félévénként előre tökéstendő kamattal együtt per után minden felmondás, avagy előleges megintés nélkül felhajandó.

A kamat és tökéorlesztéssel hátrálékosok kimutatását, melyben megnevezendő az adós neve, lakása, polgári állása, a tökétorlesztés mennyisége és azon időpont, melytől a kamatok, vagy tökéorlesztési részletek hátrálékban vannak, a gyámpénztár,

két példányban a vonatkozó kötelezvények mellékelése mellett az illető hű 15-én elkészíti és 3 nap alatt az árvaszékhöz beküldi; ezen kimutatás egyik példánya az árvaszék átvételi elismervényével ellátva a gyámpénztárnak visszaadatik, míg a más példány a kötelezvényekkel együtt a földhajtásnak bírói uton leendő fogyanatosítása végett — a tiszt ügyésznek végzésileg kiadatik.

A gyámpénztárhoz visszaadott kimutatás alapján az egyes kötelezvények a pénztári naplóba kiadásba teendők.

41. §. Az adósnak az árwapénztárból kapott kölcsönről külön beíró könyvecské kezbesítendő a 13. sz. minta szerint, melybe a követelési könyvvel összhangzólag a tőketartozás, továbbá minden kamat és tőkéből kiütések a gyámpénztár által bejegyzendők és bizonyítandók.

42. §. A kölcsönnek kamatosztó teljes befizetése után a gyámpénztár által árvaszéki engedély folytán a kötelezvény az ahoz tartozó és a pénztár használatára többé nem szükséges okmányokkal együtt adósnak kezbesítendő az adós által megjelölt és árvaszéki jogát hagyott zálogjog törleszi engedéllyel együtt.

A beíró könyvecské adóstól vissza veendő és a kötelezvény visszaadásának tanúsításul a naplóhoz csatolandó.

IV. fejezet.

Évi berekesztés s az összesített gyámpénztárkezeléséből keletkező főlős leg kitűdása.

43. §. Minden számadási év végével az összesített gyámpénztárnak valamennyi követelési és tartozási számlakönyvei teljesen berekesztendők s a könyvekben eszközölt számadási befejezés alapján a napló lezárás szerint mutatkozó pénztárméradók figyelembe vétele mellett az összesített gyámpénztár összes követelési és tartozási állapota megállapítandó.

E végre a 14) és 15) számú minta szerint két külön kimutatás készítenőd, melyben az év kezdeti követelési és tartozási állapot, a szaporodás és apadás s végre a számadási év végén főeredmény kitűntetendő.

44. §. A számadási évet követő időszakra — esetleg előre fizetett kamatok elfogadandók és a mérleg készítésénél külön mutatandók ki.

45. §. Ezen két kimutatás alapján a 16.) számú minta szerint sommás évi számadás szerkesztendő s annál az összesített gyámpénztár kezeléséből keletkező főlőslégitűdandó, mely utóbbi tartalékalap gyanánt kezelendő s a netalán előforduló veszteségek és kezelési költségek fedezetére fordítandó a törvényhatóság közgyűlésének belügyminiszteri jóváhagyással hozott határozata folytán.

46. §. A tartalékalap számára a pénztár tartozási könyvében saját számla nyitandó, melybe a tartalékalapból fedezett netaláni költségek is beiktatandók.

V. fejezet.

Különös határozatok.

47. §. A gyámpénztár kezelő minden év végével számadásait kellőleg berekesztvén, okmányolt napló, követelési és tartozási állapot kimutatásával és az évi számvétessel (mérleggel) együtt a következő év márci s havá végeig a megyei alispánnak beadják, ki azt a megyei utázményvővel (számvétséggel) megvizsgálta és annak véleményével együtt a törvényhatóság tavaszi rendes közgyűlése elé terjeszti jóváhagyás végett.

A napló mellékelt okmányaival együtt a gyámpénztárnak visszaadandó.

A számadás alapján készített évi mérleg egy példánya a belügyminiszterhez felterjesztendő. (1877 XX. t. c. 300. §.)

48. Minthogy a gyámpénztár és gondnokoltak pénzei csak a felettük gyakorolt gyámpénztárság tartama alatt kezelhetők a gyámpénztár által, ha a gyámpénztárság alóli felszabadulásra vonatkozó határozat az illetőnek kézbesíthető nem volna, vagy a kézbesítéstől számított fél év alatt a pénzt fel nem venné, ha annak tulajdonjoga vitásná válnék, ha a jogutódok nagykorúak, vagy nagy és kiskorú jogutódok az örökségi tárgyalás alkalmával ki egyezni nem tudnak: a gyámpénztár, vagy gondnokolt követelési állapotát tárgyaló kimutatás kivonata a 2.) számú mintából elkészítendő és a gyámpénztár által az árvaszékhöz előterjesztendő a végre, hogy annak alapján a gyámpénztár vagy gondnokoltat illető pénznek bírói kézbe leendő letétele iránt intézkedni lehessen. (1877. évi XX. t. c. 286. §.)

49. §. Tiszti ügyész, mint a gyámpénztár jogügyi képviselője részére az összesített gyámpénztári perek folytatására árvaszéki engedélyezett előlegek a tartalékalapból fedezendők és oda térítendők meg.

50. §. A tartalékalapból lesznek fedezendők az összesített gyámpénztár kezelésével később felmerülhetők költségek is, de ily kiadások iránti törvényhatósági közgyűlési határozat belügyminiszteri jóváhagyás előtt végre nem hajtható. (1877. XX. t. c. 298. §.)

51. §. Az összesített gyámpénztár pénztőkéjéből a folyó kiadásokhoz 1% mindkét készletben tartandó, ez azonban 500 forintnál magasabb összegre nem rughat. A többi pénzkészlet 6000 forint a Háromszéki takarékpénztárba helyezendő azon esetben, ha az nem volna azonnal kikölcsönözhető. — Ezen összegen felül a többi az 1877. évi XX. t.

295 §. 4. pontja alapján kamatozó letétként a kir. adóhivatalnál helyezendő el.

52. §. A gyámpénztár kölcsönképessége a körülmények által ajálult módon ki is hirdethető.

53. §. Jelen szabályrendelet belügyminiszteri jóváhagyás és kihirdetés után azonnal hatályba lép, végrehajtása iránt pedig alispán és árvaszéki elnök egyetértve intézkednek.

Azon tőkészegekről, melyen tul egyeseknek kölcsön nem adható, valamint a kamatlábról.

1. §. Az összesített gyámpénztári tőkekölcsön legmagasabb összege 3000 frt.

2. §. A kamatláb általában száztól hét.

3. §. Az összesített gyámpénztári tőkekölcsönök után adósok évi 7% kamatot fizetnek fél évi előleges részletekben, mindenkor január és július havá 15. napján. (1877. XX. t. c. 290. §.)

A gyámpénztári díjelenek letétek kezeléséről.

1. §. A kiskorúak és gondnokság alattiaknak arany és ezüst pénzei, bankjegyei és váltópénzei, értékpapirjai, ékszerai és drágaságai, — míg azok rendes kezelése iránt az árvaszéki intézkedhetik — időiglenesen a gyámpénztárba helyezendők el.

2. §. E végre az értéktárgyakat feltűntető jelentés az értéktárgyakkal együtt beiktatás és a mellékelt minta szerint az árvaszéki elnök által vezetendő letéti napló hat első főrovatai kitöltése után árvaszéki elnök vagy helyettese által a gyámpénztárba átadandók.

3. §. A gyámpénztárban a főlívó irnok a letéteményt az ott vezetendő és a 2. § ban említett, hez hasonló letéti napló hat első rovataiba bevezeti; a gyámpénztárnok a letéteményt átveszi, annak külön csomagban leendő elkülönítéséről és megőrzéséről gondoskodik, a letét átvételét a jelentésben és az árvaszéki elnök letéti naplója „Megjegyzés” rovatába főljegyzi és a letétemény átvételét aláírása által elismeri.

(Folytatása következik)

LEGUJABB.

Budapest, jan. 31. Mak Mahon, a kamara elnökhez intézett átiratában állásáról lemondott. A kongresszus 5 órakor ült össze a francia köztársaság új elnökét megválasztani.

Az elnökválasztásnál a kongresszusban 670 szavazatot adott be Grevy 563 szavazattal a francia köztársaság elnökévé 7 évre dörögő éljének közt proklamáltatott.

B'cs, jan. 29. Sásvet basa ma hosszabb látogatást tett Andrássy grófnál. A basa jan. 31-éig marad itt. Itteni tartózkodásának nem tulajdonítanak politikai jelentőséget.

Szentpétervár, jan. 29. A miniszteri bizottság jan. 29 én Szentpétervár: legelőkelőbb orvosa, köztük Zdekaner és Botkincen indítványára elhatározta, hogy a pestis ellen a legereyesebb rendszabályokhoz fog nyulni, melynek a hullák elégetése, egészségügyi bizottságok állítása, a végrehajtó hatalomnak egy kézben leendő egyesítése. Az európai orvosi kitűnőségeket legszívesebb fogadtatásban fogják része-iteni

* Háromszékmegye lakosait s különösen az utasokat felette érdekli az alábbi belügyminiszteri rendelet a pestisre vonatkozólag. Megjegyezzük ezuttal, hogy kormányunknak erre vonatkozó évi utáni intézkedéseit olvasóinkkal azonnal közölni fogjuk.

Belügyminiszteri rendelet.

Méltóságos főispán ur!

A m kir. kormány tekintettel az orosz birodalomban kiütött pestisre a ragály behozatalának megakadályozása érdekében elhatározta, hogy az Oroszországból érkező utasok, legyenek azok akár orosz, akár más állam alattvalói, a keleti határon csak a tömösi és ojtói szoroson és Orsovánál bocsátassanak be az ország területére.

Az ezen három átkelő állomásra érkezők, — ha Oroszországból jönnek — csak akkor bocsáthatók át a határon, ha utleveleiken hivatalosan bizonyítva van, hogy azok a bizonyítvány keltét megelőző 20 nap alatt a pestis által megfertőzött kerületben nem tartózkodtak és ha a bizonyítás óta lefolyt idő aggályra okot nem szolgáltat.

Ugyan ezen intézkedés később a szükséghez képest ki fog terjesztetni a Romániából érkező vagy onnan visszaérkező más utasokra nézve is, kikre nézve, ha szinte a jelölt három szorosra nem korlátoztatik is a kö. lekedés, — azon rendszabály fog életbe léptetni, mely szerint igazolniok kell, hogy legalább 20 nap óta járvménymentesen tartózkodtak.

Felhívom méltóságodat, hogy ezen rendelet a megye területén létező vesztég- és vámvivatali állomások főnökeivel, valamint az érdekelte megyei és városi tisztviselőkkel haladéktalanul közölje és annak idején legpontosabb megtartása felett a legszigorúabban, illető hivatalnokokat és tisztviselőket a személyes felelősségre figyelmeztetve, felügyeltessen.

Ezen rendelet mind első, mind második része életbe léptetésének határidejéről közlekedő távirati uton fog méltóságod értesítenni, adig is a rövid utra átkelő határszéli lakosság ezen rendeletnek mielőbb leendő életbe léptetésére mihez tartás végett figyelmeztetendő.

Az intézkedések oly módon teendők meg, hogy e rendelet a távirat vételével azonnal fogyanatosítható legyen

Fogadja stb

Budapesten, 1879 január 8-án.

Tisza, s k.

KÜLÖNFÉLEK.

— Rudolf trónörökös házassága. A „Pester Lloyd” drezdai levelezője azon alkalomból, hogy Rudolf trónörökös drezdai útját sokan házassági tervekkel hozták kapcsolatba, azt írja, hogy igenis ő fensége eljegyzése legközelebb kitálatásban van, csak hogy arája nem Mathild szász hercegnő, hanem Antoinette toskanai főhercegnő. A főhercegnő kinek teljes neve Anna Antonia Leopoldina Annunziata Anna Amália Jozefina Johanna Immaculata Thekla, csillagkeresztet hölgy, leánya VI Ferdinánd toskanai nagyhercegnek, kinek Anna Maria szász királyi hercegnővel való első házasságából született Florenoben 1858. január 10 én.

— Amnétia. A király ezüst lakodalmak alkalmából hír szerint terjedelmes amnestia fog gyakorlatni. E célból a főállamügyészségek után a fogházgázdóságokhoz legközelebb megbízások fogynak küldetni az erre vonatkozó ajánlatok megtétele végett. A katonai fogházakhoz hasonló rendelet küldését várják.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Zajzon Farkast, a sepsi-szentgyörgyi közs. polgári leányiskolához a mennyiségtani és természetudományi tantárgyak rendes tanítójául végleges minőségben kinevezte.

— Bálkronika. Angyaloson február 8 án jótékony célú zártkörű táncvigalom fog tartatni. — Az étfalvi községi iskolásköz az iskola-alap gyarapítására február 8-án, — ugyszintén az uzoni ev. ref. egyházközség a Tatrangi-népiskola javára zártkörű táncvigalmat rendez. — Az özv. Cserey Jánosné, Zathurecky Emilia ó nagysága által alapított Székely nemzeti múzeum berendezési költségeinek fedezésére Kovácsán február 15-én, 50 nyeregmény-tárgy kisorsolásával összekötött táncstély fog tartatni.

— A győgyódlirói pestis-hírre vonatkozólag, melyet közlekedőből a „Magyar Polgár” közölt, ugyane lap Csigmegye főorvosától következő felvilágosító sorokat vette: „Tekintetes szerkesztő ur! A „M. P.” 17-ik számában közölt azon M. Vászár helyről vett hírre vonatkozólag, hogy Gy. Ditróban a pestisben egy ember elhalt volna, sietek felvilágosítást tudatni, miszerint ott a kütéges hagyomány már több hű óta uralkodott ugyan, de pestis egyáltalában nem fordult elő s mint épen a most megejtett vizsgálatból meggyőződtem, a ditrói községi főorvos dr. Szöllősy Máté urnak teljes elismerést érdemlő s önfeláldozó működése folytán jelenleg ezen járvány is kialvóban van. Gy. Szatmiklós, 1879. jan. 25. Dr. Spányik József, Csigmegye főorvosa. A dementi Csigmegye alispánjától is, mint tudva van, ily értelemben hangzott.

— Kivégzés. Miskolcra írják mult hű 28-ról: Városunk ma ismét nagy igazalom színhelye volt. Mindenütt azt sugdosták, hogy Kozarek, budap sti hóhér alá s fel sétálgat az utcán; a hol pedig az ilyen mesterséget űző ember van, ott akasztás is szokott lenni. A rebesztés igaznak bizonyult. Ma reggeli fél 7 órakor megnyiták a Pece partján levő katonai fogház kapui s erős fedezet közepette, a pap mellett sétálgatva és egykedvűen szivarozva az utcára lépett a halálra ítélt közhuszár: Semegi János, ki mult év július 7 én Vámosgyörkön baltársát: Szabó Jánost rövid szóváltás után lelőtte. A tettest akkor rögtön elfogták és ide Miskolcra, mint a 30. gyalogdandár törvényszéke elé hozták, hol megkezdte ellene a főben járó pert. Hogy a vizsgálat ily sokáig tartott, ennek az oka az áríz volt, mely alkalmokor az akták nagy része megsemmisült és így a pert újból kellett kezdeni. — A halálra ítélt mult vasárnap, január 26-án hallgatta meg — ritka hidegvérrel — sentenciáját. Tegnap egész nap — életének utolsó napján — a legvidámabb, gondtalanabb volt, fesztelénül társalgott az öt részvételt látogató közönséggel és ma is, midőn a vesztőhelyre ment, nem ült fel az őt követő kocsi-ra, hanem folyton szivarozva, bátor léptekkel sétált a bitó felé. A várostól mintegy háromnegyed órányira fekvő téglazsáknál állott a bitó, mellette Kozarek hóhér, ki előtt magát a huszár katonásan meghajtá, mely bököt Kozarek lekötélző mosoly

